

Menettelyä muutoksenhakutuomioistuimissa on kuvattu yleispiirteisesti. Esitys ei sisällä tuomioistuinten sisäisten työmenetelmien kuvausta eikä sen vaikutuksia niihin ole arvioitu. Esityksessä todetulla tavalla valitusta koskevat asiakirjat toimitetaan tällä hetkellä edelleen hallinto-oikeuteen kirjallisina. Tämä johtuu siitä, että Vaasan hallinto-oikeudessa ja hallinto-oikeuden käsityksen mukaan myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa tällä hetkellä käytössä olevat työtavat perustuvat siihen, että valituksen ratkaisemiseen tarvittava materiaali on paperisessa muodossa. Valituksen ratkaisemiseksi on oltava käytettävissä kaikki pohjapäätöksen perusteena ollut materiaali.

Voitaneen arvioida, että esityksen toteuduttua valituksenalaisen päätöksen perusteena ole via hakemusasiakirjoja ei pyydetäessäkään toimitettaisi hallinto-oikeudelle paperisina. Tämä johtaisi siihen, että asiakirjat olisi nykyisiä työtapoja käytettäessä tulostettava hallinto-oikeudessa. Vaihtoehtoisesti hallinto-oikeuden työtapoja olisi - käytössä olevan asianhallintajärjestelmän niin sallissa - pyrittävä väliaikaisesti muuttamaan jo ennen HAIPA-hankkeen loppuunsaattamista. Kummankin edellä mainituista vaihtoehdoista voidaan arvioida lisäävän Vaasan hallinto-oikeuden vuotuista työmäärää nykyisestä noin 0,5–1,0 henkilötyövuotta.

Vaikka Vaasan hallinto-oikeus siirtyisikin HAIPA-hanketta edeltäväksi ajaksi lähtökohtaisesti sähköiseen käsittelymenettelyyn, voi ongelmaksi muodostua se, että korkeimmassa hallinto-oikeudessa menettely olisi edelleen kirjallista. Tässä tilanteessa asiakirjat olisi tulostettava joko Vaasan hallinto-oikeudessa tai korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Mainittua väliaikaa rasittava yksi merkittävä ongelma olisi se, kuinka hallinto-oikeus järjestäisi kirjaamoon tuleville asiakkaille pääsyn valituksenalaisen päätöksen perusteena olevaan sähköiseen asiakirjamateriaaliin sellaisena kuin se on hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeuden tiedossa ei ole asiakkaiden joutuisan asioinnin kannalta järkevää toteuttamismahdollisuutta. Uudistuksen yhteydessä olisikin varmistuttava siitä, että muutoksenhakutuomioistuimet edelleen saavat käyttöönsä valituksenalaisen päätöksen perusteena olevat asiakirjat paperisina niitä pyytäessään, kunnes HAIPA-hankkeen mukaiset työmenetelmät on otettu käyttöön.

Useissa esitykseen sisältyvissä säännöksissä on todettu, että viranomaisen voisi erityisestä syystä hyväksyä lupahakemuksen tai ilmoituksen) jättämisen paperisena. Mainittua ”erityistä syytä” ei ole käytännössä millään tavoin perusteltu ja on epäselvää, mitä tällä tarkoitetaan. Esityksen tavoitteena on muun ohella parantaa hallinnon asiakkaille tarjottujen palvelujen laatua, käytettävyyttä ja saatavuutta. Vaikka esityksessä on pohdittu sen suhdetta perustuslain 21 §:ään, voidaan esitystä mainitulta osin pitää vaillinaisena. Esityksen tavoitteisiin nähden on voimakkaasti viranomaislähtöistä, että sähköinen asiointi on selvä pääsääntö ja vaaditaan erityistä syytä, että hakemus voidaan jättää muussa muodossa.

Muun ohella ehdotetun ympäristönsuojelulain 44 §:n 1 momentin ja 85 §:n 1 momentin perusteella on epäselvää, milloin ja mistä ajankohdasta lähtien kulloinkin kysymyksessä oleva kuulutus on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnassa. Ehdotetut sanamuodot ja niissä olevat viittaukset kuntalain 108 §:ään jättävät sen mahdollisuuden, että kuulutus pidettäisiin nähtävillä kunnassa vain 14 päivän ajan, vaikka se samaan aikaan olisi lupaviranomaisen verkkosivuilla 30 päivän ajan. Vastaava ongelma sisältyy myös eräisiin muihin ehdotuksen pykäliin. Säännösten epätarkka muotoilu aiheuttaa tulkinnanvaraisuutta, jonka vuoksi jatkovalmistelussa tulisi tarkastella ja harkita säännösten sanamuotojen täsmentämistä.